

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru marohle pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Sibiu, ziua Sântului Andreiu.

Un singur nume — Andreiu, — un singur nume ne prezintă înaintea ochilor minții și a-i inimei noastre trecut, prezent și viitoriu. Ce a fost, ce este, și la ce ne putem aștepta în viitoriu.

Un singur nume ca tablou fidel ne prezintă cu colori vii icoana bisericii noastre, întreg mecanismul în organismul ei și produsele acestui organism.

Putere magică are acest nume, și ea se manifestă aproape la toate lucrările noastre. O nouă viață în biserica noastră este legată de acest nume, în jurul lui se grupează toate părțile de constituție ca planete cu curs regulat în jurul soarelui, care le dă lumină, le dă căldură, le dă viață.

Este magică puterea cu care ne atrage acest nume, și noi cei mai mulți începem a nu ne mai da seamă de felul și forma de manifestare a acestor stele.

Zace în natura omului de a primi lucrurile bune în tot cuprinsul lor fără a mai reflecta la proveniența lor. Ne-am dat a primi binele ca bine provenit dela o persoană puternică prin poziția sa, puternică prin individualitatea sa, puternică prin coincidența de împrejurări, cari cu istețime exploatare promovau în mod admirabil interesele reprezentate de persoana admirată acuma și de cătră neamicii ei chiar.

Un pătrariu de veac a trăit Șaguna în mijlocul nostru. Viața lui este carte deschisă pentru el și pentru noi. Admirăm activitatea lui, admirăm rezultatele la care a ajuns în activitatea sa ca om al bisericii și națiunii, și ne încercăm a merge pe calea bătăută de el.

Eată dubla însemnătate a acestei vieți bogate pentru Marele Șaguna ca om, și bogate pentru noi cari ne-am născut și trăim în biserica ocrotită de el un pătrariu de veac.

Un nume ca toată puterea, și dacă înțelegerea nu ar fi pus pe Șaguna în fruntea bisericii noastre, dacă el n'ar fi fost ceea ce a fost, dacă tot din întâmplare nu i s'ar fi dat numele Andreiu, pentru noi acest nume ar fi avut însemnătate calendarică încât privește ziua de 30 Novembre.

Astăzi însă acest nume a devenit popular pentru românii ortodoci din Ungaria și Transilvania, și în special pentru junimea el este farul luminător în îngrozitoarea vijelie de aji în sinul bisericii noastre.

Era senin odinioară ceriul bisericii noastre, și el era senin, căci elementele organismului ei nu cu-

noșteau necunoscutele plăceri legate de rătăcirile deduse din greșita aplicare a vieții constituționale. Arhierul era centrul, el da directiva și celelalte organele în biserica, el da în jurul lui. El era mare și ca centru încălția și lumina. Ceialalți erau mari, căci mare era disciplina exerciată de arhieru, mare căldura și lumina ce revărsa el asupra lor, încât ea copleșea defectele ce doară ar fi fost a se da și ele la iveală.

Era o unitate bine mărginită și cu sfințenie păstrată în biserica noastră, se știa că arhierul și capul bisericii și senin odată ceriul bisericii în cele interne, vânturile esterne nu puteau întuneca.

Erau fericite acele timpuri și voim se fim bine înțeleși. La numele Andreiu ne stă înaintea ochilor trecutul, prezentul și viitoriu.

Cât a trăit Șaguna forma esternă a guvernării bisericii era cea absolutistică. Dăcem esternă și absolutistică, fără a afirma sensul absolutismului cu: „Sic volo sic iubeo,” fără a face elogiuri erei glorioase în nomenclaturile stabilite de oameni, fără a face paralela între atunci și acuma în formă și esență, fără a face din trecut și prezent concluziuni pentru viitor.

Erau fericite acele timpuri și e bine se-o constatăm aceasta. Prin această constatare ne simțim dispensați de a cerceta pentru ce erau ele fericite și în ce chip s'ar putea ele reimprospeta. Nici aceea nu vom cere a constata, dacă atîrnă dela noi sau dela alții reimprospetarea timpurilor de odinioară în toate consecuențele lor. Aceasta nu o facem noi. O vor face de bună seamă alți bărbați încărunțiți în lupte, bogăți în experiențe și orientați în situațiune.

Noi cesti tineri constatăm ce se manifestează, și ne punem în frâu vâpaia tineretelor, care și până acum multe neplăceri ne-a cauzat.

Trei milioane de români se transpun astăzi în timpuri mai fericite. Puterea magică a numelui Andreiu pune în vibrare coardele inimelor, și românii vrînd nevrînd fac paralela între trecut și prezent.

Fericiți oameni am putea fi noi românii cel puțin în biserica noastră. Și ar trebui să fim fericiți căci alții sunt noștri în ale lor, fericiți de și nimeni nu-și frînge capul cu teoriile despre aplicabilitatea constituționalismului.

Noi suntem organizați pe base liberale, așa că mare e deosebirea în aceasta privință între acuma și odinioară.

Odinioară eram și noi fericiți întocmai ca și alte biserici actuale, cari sunt organizate după cum am fost noi odinioară. Va cuteza cineva se afirma că forma noi odinioară? Va atribui oare lumea bună înțelegere forme de guvernare și va sacrifica oare forma pe altarul binelui comun bisericesc?

Binele bisericii pretinde să aflăm căi și mijloace spre a progresa și noi. Binele bisericii este „lex suprema,” binele bisericii apelează la umbra Marelui Arhieru, spre a ne povățui pe cărările drepte în căutarea mijloacelor potrivite, prin cari se se reimprospetea nu în formă ci în esență fericite timpuri de odinioară.

Umbra Marelui Arhieru ne va conduce, căci ea ni a salutată la nașterea ei cu ultimile cuvinte ale lui Andreiu cel Mare: „Fiți pe pace, nu vă sfâdiți!”

Umbra lui ne va povățui, căci el ne-a cunoscut mai bine, și momentele din urmă le-a sacrificat pentru noi, și noi trebuie să credem cu tărie în vecherea lui asupra noastră, căci el a murit cu cuvintele pe care: fiți pe pace, nu vă sfâdiți.

Ne închinăm umbrei Marelui Andreiu, ne închinăm ei, căci el și-a cunoscut oamenii până în inimă și rărunchi.

Sibiu, 30 Novembre. Dnule Redactor! Elevii din seminariul nostru arhidiecezan au serbat aseară în mod festiv amintirea marelui nostru arhieru, fericitul **Andreiu Baron de Șaguna**. Această serbare ni se pare că este legată de societatea de lectură a acestor elevi nu numai prin numele societății, ci prin o detoriță fisască comună nouă tuturor, căți ne adăpostim prin locurile, unde activitatea marelui bărbat a lăsat după sine teren de luptă neobosită și foarte pentru mulți și comodați simțite cu imbelșugare.

Vă voi descrie pe scurt decursul serbarei de eri spre a vedea publicul cetitoriu în ce mod se păstrează amintirea bărbatului mari.

La 7 oare s'a deschis ședința publică prin conducătorul societății, dl Dr. Ioan Crișanu. Conform programului cunoscut sau percurs toate punctele.

Dl Oniț în cuvinte frumoase a schițat viața bărbatului serbătorit după moarte, și în mod demn ne-a prezentat pe junimea studioasă din acest institut, care pe lângă știința trebuie să și facă totodată și școala caracterului seu de fitoriu preot și învățătoriu.

A declamat bine și la multe locuri cu oare-căre efect domnul Strîmbu poesia „Sumefia șoarecelui”

FOIȚA.

Clara sau Tapiseria.

De Féval.

(Traducere de D. P.)

(Înceiere.)

Domnișoara Olivia și arăta antica figură în ușa între deschisă.

— Doamna reluă cu multă ceremonie tinerul, care se grăbi a-și preface trăsurile, credeam să găsesc aci pe matusa mea domnișoara d'Audetot. Te rog să-mi poamești seusele.

— Nepoate, strigă Olivia intrînd, nu mai cunoști pe Olivia vara d tale?

Raymond se prefăcî că esaminează cu mai multă atențiune pe sirmăna femeii, care, la vederea Oliviei, pusese capul între mâni.

— Doamna Marquisa, și se el, este, în adevăr, foarte schimbă, și dar nu e vorba de aceasta. Scumpa mea matusă, șiți cer un moment de întrevorbire particulară.

— O întreținere particulară! repută Olivia cu spaimă. Nepoate, nu mai ești acum un copil; o fată... singură....

Raymond puse cu sol-munitate mîna pe inimă.

— Tușo, și se el, pe credința mea de gentilom.

— Bine, intrerupse domnișoara Olivia d' Audetot; urmează-mel!

Raymond venea să joace la castelul Rauville o comediă destul de glumeată; vederea Clarei îl scolese de odată din rolul său; dar și aduse aminte îndată că, ori cât de ridicul era espedientul, scopul era important și serios. Pe seama sa, avea se repara o nebunie ale cărei consecințe le putea măsura acum. Dând dar de o parte, după multă silință imagina întristătoare a verei sale, făcî apel la toată prezența sa de spirit. După ce intră în apartamentul său, Olivia îi arăta cu degetul un scaun, Raymond rămase în picioare.

— Păstrețiți ținuta unui ambasador însercinat cu cuvinte rugătoare, și se el. Cunoști pe cavalerul de Langel-Coudras, scumpa mea matusă?

— Pentru ce astă întrebare, rogu-te?

— Te rog cu umilință să-mi răspunzi.

— Negreșit, îl cunosc, și se domnișoara Olivia cu un ton întepat. Amul trecut la Paris la D. de duce Harcourt, își permise a'mi tăia profilul: e un obrasnic.

— Dară.... vru se dică Raymond.

— Profilul era foarte urit, nepoate.

Tînerul abia își ținu un zimbet.

— Aceasta nu mă miră, și se el cu gravitate.

— Cum, domnule!...

— Bine voești a mă asculta scumpa mea matusă. Artistul cel mai ingenios nu este, în cele din urmă, decât un om. Mânia, temerea, amorul face se-i trâmure mîna, amorul mai cu seamă!... Frumoasă matusă, nu înțelegi?

Olivia și apucă evantaliul și și opri respirațiunea pentru ca se roșiască.

— Me înțelegi! strigă Raymond, care puse un genunchiu pe pămînt. Misiunea mea este îndeplinită mîna meu amic, d. cavaler de Langel-Coudras, mi-a făcut onoarea de a mă alege de mijlocitor: după chiar dorința sa, pun mîna, numele și averea sa la picioarele d tale.

Domnișoara Olivia de Audetot era în prada unei agitațiuni peste puțină de descriu. Vrînd să se poarte după cum trebuie, și dădea nespuse silințe spre a prî un porii de și scăpa, ca să dicem așa, prin toți posimțem o dată.

— Nu știu.... Nu pot.... Mi e teamă.... gîngănea ea.

— Voești ca nefericitul meu amic să moară sub ochii d tale! strigă Raymond cu o voce pathetică.

— Dar aceasta repede consimțire.... un bărbat pe care abia îl cunosc, care nu și a făcut nici o dată curtea.

de A. Panu. Asemenea a făcut bună impresiune dnul Mircea cu disertațiunea sa.

Punctul 6 din program merită oare-cari reflecțiuni binevoitoare. Ni s'a reprezentat scena temniței din legenda dramatică „Despot Vodă” de Alecsandri. Dnul Oniț, cleric în cursul al III. a reprezentat pe „Despot-Vodă” ear dnul Nicolau Terhetea, cleric în cursul II. pre Ciubăr-Vodă, și ni le-au prezentat cu gesturi și mimică.

E deamă de laudă activitatea și zelul domnilor diletanți dovedită în studiarea rolor și năsuința de a le interpreta cât se poate mai fidel. Era înse cu mult mai consult dacă se lăsa întreagă inscenăria la o parte, și se cetea frumos frumoșel frumoasa parte din legenda dramatică a laureatului nostru poet.

Spre a produce efect dramatic trebuie mai înainte de toate scoală. În această scoală se învață mai întâi și declama, a te înfățișa în rola ce voiești se reprezenta, a ști face gesturi unde trebuie și cum trebuie. Apoi pășești pe bină, unde aiibi temnița, are Ciubăr vodă ornamentul său și când se schimbă îmbrăcămintea nu produce ilaritate nici hlamida, nici coroana inchipuită, mai puțin comica îmbrățișare.

La astfel de ședințe literare se cetesc piesele alese și ele dacă sunt bine cetite, produc efectul dorit. Așa se face pretutindenea, și zeloșii noștri elevi nu ne vor lua în nume de rău sfatul binevoitoriu ca pe viitoriu și dășii se facă ca toată lumea.

Cântările s'au executat de corul societății sub dirigența profesorului George Dima.

Publicul a rămas încântat și prin vii aplauze și a exprimat recunoștința pentru plăcutele momente, ce i le-a procurat societatea „Andrei Șaguna”.

După încheiere Domnul Archimandrit și vicariu arhiepiscopesc Nicolau Popea prin cuvinte părintești a indemnat pre elevi la continuarea pe calea apucată, care conduce la lucruri bune și folositoare.

La această producțiune literară au luat parte inteligența din Sibiu, între cari și mulți străini.

Sala seminarului este mică și publicul numărul era foarte indesuit și cât a încăput în sala. O parte însemnată a publicului era strimtorată între uși și prin localitățile laterale. Între asemenea condițiuni omul cu toată dispoziția bună nu poate simți plăcerea ce ar produce serata la alt loc potrivit și comod.

Serbarea de a seară a fost serată literară și ea duplu ar câștiga în demnitate și valoare, dacă s'ar fi dat bună-oră în sala dela „Musikverein”, unde merge toată lumea cu astfel de producțiuni. Despre avantajul material cu această sală nici nu mai trebuie se amintesc.

Slová.

Discursul

deputatului Vincențiu Babeș ținut în 22 Noiembrie (4 Decembrie) în casa ablegaților la desbaterea generală asupra bugetului pentru anul 1885.

(Urmare și încheiere)

Mai înainte cu 9 sau 10 ani, am publicat un articol, prin care arătam, că există țeri și popoară, ce trăiesc și muncesc pentru alții, pentru străini, și între acele țeri și popoară la primul loc Turcia și Ungaria; dovedind aceasta prin cifre. Dl ministru de interne al Ungariei, Colom. Tisza, mi-a făcut proces de presă pentru acel articol — înaintea scaunului cu jurații de aici din capitală, va să dăic înaintea

unui for — nu românesc, căci atare nu există în țară, ci unguresc, și acuatoriul și-a dat toată truda, a face din cauză agitațiune națională; dar juriul unguresc m'a achitat. Și pentru ce motiv oare? Pentru că jurații au simțit adevărul arătatilor mele.

Repet deci, că simțul greutății sarcinilor există și se manifestă, însuși on. ministeriu il recunoaște prin aceea, că promite, deocamdată a nu mai mări contribuțiunile. Până când însă țara va pute se supoarte cele de astăzi, și cât timp guvernul nu va fi silit a le urca?! Eu sum convins că aceasta nici nu depinde dela dășul, ci că dacă urcarea ca mâne i se va cere, va trebui să-o execute, că dacă nu, tocmai așa va fi dat la o parte, precum s'a delăturat dela putere — dincolo de dietă partida constituțională (Verfassung-Partei,) în dată ce a esitat a mai urca bugetul. (Iaritate în partea drepte).

On. d. ministru de finanțe oare să dovedească bunăstarea economiei țării cu creditul cel mare de care se bucură țara în străinătate și la burse. Dar aparițiunea aceasta trebuie considerată din temeu mai adânc, și atunci vom înțelege, că adeseori ni se ofere creditul din partea acelor, cari vreau să ne ruineze. Cine propriaminte ne face astăzi creditul? Eu așa cred, că — Rottschild și cu consorțiul său. Și — ce fel este acest credit? Este de natură, că dacă se bolnăvește un diplomat, dacă o recoltă este slabă, dacă America ne face prețuri scădute în grâne, creditul ni se leagăna, cursurile la moment cad! Asta este soliditatea creditului nostru!

Dar ean să mai cugetăm, că ar avé și Rottschild o idee a sa bunăoară analogă cu ideea de stat a dlui ministru președinte, sigur că Rottschild atunci ne-ar da credit până să ne înecăm în el! Eu țin de o nenorocire a țării, că creditul nostru atărnă dela Rottschild, și tocmai de aci trebuie să ne explicăm o mulțime de aparițiuni triste în economia noastră publică și privată. Nu voiu uita nici odată, cum înainte cu vr'o 10 ani, un matador finanțial din străinătate mi s'a respicat, că — ori cât să le coste, nu vor lăsa să cadă Ungaria finanțialmente înainte de timp!

Eu me interesez de soarta, de viitorul națiunii maghiare; n'o simulez aceasta, căci imi iubesc propria națiune și știu, că în momentul când națiunea maghiară va fi dispărut, a bătut oara ultimă și pentru a mea. N'am preocupățiunea celor dela putere, carea se me orbească să nu vedă să nu simț, că mergem în direcțiune rătăcită; și dacă în tinerețele mele adeseori cu vehemență m'am opus acestei greșite direcțiuni a fost prea natural, căci nu puteam pricepe cu mintea mea, cum o clasă maghiară, devenită la putere până ntru atăta să fie de orbită prin putere, încât să nu vadă că merge spre prăpastie și se nu priceapă, că — căderea ei este arderea țării, ruina națiunii maghiare!

Dl ministru președinte este mare meșter, în modul său; (ilaritate) dășul se va nisul a me combate; dar eu i fac o rugare, aceea, că în asemenea casuri grave, odată să se desfacă de resonul politic și să pășească în calitatea neîntinatei sale onestități particulare, atunci sigur va recunoaște, că nu sunt fără temeu acelea la cari l am reflectat. Se nu Ve mirați de această rugare a mea; căci este caracterul epocii noastre, că politica se consideră de o măiestrie d'a minți și amăgi. Onoarea individului trece de un lucru particular. D'aci provin apoi multele calamități publice, de aci contrastele în vederi, precum le observasem chiar aici în discursul d'ilelor trecute.

Prea on. d. ministru președinte d'ilele trecute binevoiri a și aduce aminte și de cauza naționalităților nemaghiare. Reflectând adecă la unele atacuri ce i-a făcut dl condeputat Wolff, opuse acestuia obiecțiunile contrarie, ce dl deputat Grünwald i rosti imediat. Dl deputat Dr. Wolff a atacat pe ministru, pentru că apasă, maltratează, împedecă în des-

voltarea lor pre naționalități; din contră dl Grünwald l'a atacat, căci nu face din destul datoriei sale, întru cât încă n'au maghiarisat această țară.

Grünwald Béla strigă: „N'am d'is aceasta!”

V. Babeșiu: Recunosc că — nu cu aceste cuvinte, dar în acest sens.

Destul că, on. d. ministru președinte crede, cumcă aceste două contrarie imputățiuni se paralisează una pre alta și dășul rămâne curat. Dar se înșeală. Ambii atacători pot să aibă, și fie care din al său punct de vedere are dreptate. Dl condeputat Wolff știe din experiență, că națiunea sa este persecutată și maltrată și împedecată în desvoltarea ei naturală. În aceasta privință are drept a se plânge.

Dl Grünwald earăși știe că țeara continuă a fi poli-gloță, că prin urmare puternicul d. ministru președinte încă n'a maghiarisat-o, încă n'a executat pe deplin ideea de stat maghiar; în aceasta privință cu drept face imputare dlui prim ministru. M. on. d. ministru însuși i dă drept când recunoaște, că este de datoră a ori-cărui guvern al țării, a lucra întru lățirea și realizarea ideei de stat maghiar și când apoi adauge că — a trecut timpul de a mai maghiarisa sau germanisa prin legi și cu forța. Eu știu că dl min. președinte spune adevărul, știu că și pune multă silință întru a propaga ideea de stat maghiar; aceasta onorabilul d. ministru nici n'o neagă; ear noi nemaghiarii o simțim amar din presiunea ce se face asupra-ne. A și puté înșira casuri speciale, dar nu mi este intențiunea astădată. (Strigări: „S'auđim!”) Dacă sum provocat, cu permisiunea dlui ministru președinte, voiu spune câte-va.

Casurile ce voiu să le amintesc, ar privi mai direct pre m. on. d. ministru al instrucțiunii publice, dacă eu n'ăși ști că autoritatea decizătoare în ele a fost chiar on. d. prim ministru.

Caransebeșenii din averea lor doresc a-și înființa un gimnasiu; dl ministru președinte i împedecă de trei ani, ba nici răspuns nu le dă. — Un fond, ce în biserica și prin biserica română gr. or. s'a adunat pentru scoala română, încă în al 3-lea deceniu din acest secol, dl min. președinte l-a luat cu forța în administrațiunea politică, cu pretestul că ar fi pentru scoala comunală neconfesională, măcar că bine știe, cum p'acel timp nici ideea de scoala comunală confesională n'a existat, nici n'ar fi fost tolerată o astfel de scoală. Dl ministru președinte recunoaște că acel fond este numai pentru scoala română, dar nu vr'a a recunoaște că precum este numai pentru scoala română, tot asemenea este și pentru scoala numai confesională, și — nu recunoaște aceasta, pentru ca să nu l ceadă în administrațiunea legală a autonomiei noastre bisericești, conform cu exemplul ce ni l'a dat fericitul întru domnul br. Eötvös, carele regulat toate fundațiunile de natura confesională le-a transpus în administrațiunea autonomiei noastre bisericești. Dar cu scoala tractuală din Bozovicium cum a proces dl prim ministru Col. Tisza? Se pune poporațiunea doritoare de cultură a celui tract, și subscie o sumă suficientă din banii destinați culturale și dați administrațiunii lor comunale, cumpără o casă, instalează o scoală cu mai multe clase și o supun aceasta direcțiunii diecesane. Inse — ce să veđi! Administrațiunea politică se opune și dl ministru președinte închide cu forță acea scoală — pentru că este confesională! În fine încă pendentă este cesiunea ocupării pe nedrept prin guvern, a celor 99 de scoale „române gr. or. naționale” din fosta granița militară, sub ael pretest, că ar fi fost când-va comuna le, în sensul legii dela 1868, care lege nici n'a existat, și că doară ar fi fost fără caracter confesional, cum nici nu s'a tolerat doară înainte de 1869. Avem lege, ce e drept pentru scoalele naționale confesionale; cu toate însă aceste scoale sunt numai tolerate, ear parola guvernului e: „numai scoale comu-

— Opreștete, scumpa mea mătușă, nu vorbi de reu! Nu știi nimic din cele ce acest sirman cavaler a făcut pentru amorul dtale! Dacă 'ți ași spune că în lunile cele mai aspre ale ernei, acest model al amănților de acolo, ziua și noaptea, castelului, odihnindu-te Dđeu știe unde, hrănindu-se cu gândul dtale....

— Să fie oare adevărat? suspină Olivia cu langoare.

— Dacă 'ți ași mai spune, urmă Raymond, folosindu-se de entuziasmul său, că s'a introdus chiar în casă... Nu te speria, tușică, respectul său ega-lează amorul său... Dacă 'ți ași spune în fine, că a petrecut o noapte întreagă în camera misterioasă....

— În camera tapiseriei! întrerupse domnișoara d'Audetot, a carei curiositate sta deșteaptă în privința acestui subiect, de aproape patru dci ani: Ce a vđut?

— Iți va spune el însuși, și va fi proba a tot ce-ți vorbește în numele său.

— Cel puțin imi va fi permis a mă gândi puțin la aceasta propunere?

— Vai! tușo, pe când o frumoasă stă pe gânduri, un nenorocit se stinge în lacrimi!

Olivia zimbă, era invinsă. Cavalerul care aștepta la cărciuma din sat, fű presintat. La vederea dom-

nișoarei d'Audetot, simți ca o mișcare de teroare Olivia, din parte 'i, fű pe jumătate desincântată: aceasta se petrecu într'un minut.

— E bine, își dăse domnișoara d'Audetot, ca femeia să fie mai bine ca bărbatul: aceasta e o siguranță.

— E o garanție, cugetă cavalerul, o voi domina cu toată superioritatea mea physică.

Cu ajutorul acest mutual raționament interior, se plăcură peste măsură. Raymond îi urcă într'o trăsură de postă: aduse vorba de căsătorie secretă. Aceasta romantică ideă înnebuni de tot pe domnișoara d'Audetot, care, în zăpăceala încântărei, uită ă veștească pe Clara de plecarea sa.

Cinci spre dce d'ile în urmă, la castelul Raulville era o mare reuniune: doamna de Langel-Coudras, născută d'Audetot, făcia cunoscută căsătoria sa contractată în secret. Aceasta taină nefolositoare și înfățișarea celor doi soți înveselia foarte mult adunarea. Într'un colț al salonului, o grupă se ținea de o parte, vorbind încet. Era compusă de D. și doamna de Langel și marquisul de Lancourt. Acest din urmă singur avea fruntea întunecată, și arunca pe furis câte o privire spre soția sa, care, aședată lângă camin, făcia onorurile cu distracțiune.

Raymond în picioare ceva mai departe, urmărea cu un ochiu neliniștit mișcările generalui.

— Iți cerusemi cici-spre-dce d'ile, domnule Marquis, dăcea Langel, terminul s'a implinit: sper că explicațiunea te-a mulțăm?

— Așa dară, d-ta erai? dăse marquisul, a cărui voce trada o rămășiță de indoială.

— Era el! se grăbi a dăce doamna de Langel era bărbatul meu! repetă ea cu o legitimă mândrie o jur!

— Dar atunci, reluă D. de Jaucourt, de ce toate aceste furișări. Nu mi puteai spune dela început adevărul?

— Nu aveam încă consimțământul Doamnei, răspuse cavalerul. Mi era oare permis a mărturisii prezența mea, noaptea, în casa unei femei ce nu era a mea?

— Dară aceea istorie ce ai povestit.... obiectă comitele.

— Nu trebuia oare se dau aventurii mele aparența unei fabule?

— Aceasta mi pare pozitiv, susținu Olivia.

Raimond începea a se teme ca espedientul seu nu va reuși de cât pe jumătate. Marquisul, în adevăr păstrându și aerul îngrijat, se retrase într'un colț și se afundă în cugetările sale.

— Dacă ar fi el, gândea el, Clara a putut se nu știe de prezența lui; ea nu a mințit: îi datoresc o reparațiune, dar... el era.

na le", adică fără caracter confesional; independente de biserică autonomă, ci dependente dela administrațiunea politică întru interesul maghiarizării. Dăc întru interesul maghiarizării, căci nu găsim o școală comunală sau de stat, în care copilașii noștri să nu se maltrateze 5—10 oare în săptămână cu limba maghiară, fără a fi învățat măcar a cetii și a serie în propria lor limbă. (O voce din stânga: „nu e adevărat!” Dacă este, sau nu adevărat, binevoiiți a întreba pe cei interesați. Dar să vedem care e diferența în fond între școala noastră confesională și între cea comunală a guvernului? On. guvern se pare că nu și a dat bine seamă de această, n'a cuprins bine importanța lucrului. Școala confesională, de când există, și-a ținut de chemare, a sădii în inima copilașilor, dela cea mai fragedă etate, toate virtuțile cetățenești, pe temeiul credinței în Ddieu. La făcut bun patriot, credincios monarhului, supus legilor, prin toată viața sa ca cetățean, pe basa credinței în Ddieu. Ce face școala neconfesională? Substitue interesul în locul credinței, perdând din vedere că încă departe suntem de a ști distinge între adevăratul, între raționalul interes al omului cult al bunului cetățean și între egocismul particular. Deci tocma acestei împregiurări trebuie se atribuim multe rele ce astăzi întimpinăm la tot pasul, prin toate părțile, în viața publică. Și tocmai de aceea rog pe on. guvern, să încete de a continua resboiu în contra școlilor confesionale, și — să încete de a pune tot temeiul și de a da spriginul numai școlilor comunale sau ale statului! prin care procedură perdând cu totul din vedere fericirea poporului, cearcă dezvoltarea patriei singur numai în realizarea ideii de stat maghiar. Aceasta idee se va propaga ea însăși de sine, dacă va fi naturală, dacă cei ce astăzi o forțează vor pricepe a dovedi mai întâiu de toate prin fapte, că ea conduce la bunăstare și fericire întreg poporul, astăzi însă priviți ori în cotro, în trebași poporul, fie pe cel maghiar, sau pe cel român, sârbesc, slovac ori pe cel sas, nu veți găsi nicăiri nici urmă de bunăstare și fericire, după aceea idee, și în deșerte vor fi ori ce fel de mesuri arbitrare, căci prin ele inima și încrederea popoarelor nu o veți câștiga; și on. domn Ministru-președinte socotească-se bine, nu cumva prin puterea discreționară ce dorește a i se vota, să ajungă tot acolo, unde odinioară Bach a ajuns cu asemenea putere.

A dechiarat on. d. Ministru-președinte, că — poporul este cât se poate de bun, dar agitatorii îl amăgesc. Admit că există agitatori, însă — știți cine sunt aceia? Sunt executorii de dare, este administrațiunea cea rea a guvernului. Căci de ar fi alții, cari lucră în contra legii, on. guvern care dispune chiar după lege, de toate mijloacele de a-i descoperi și pedepsi, ne-ar pute arăta după nume: deci eu întreb: unde sunt? căți agitatori ați prins și judecat? — firește, prin legea voastră, prin tribunalele voastre, căci — ear repet, românii, naționalitățile — n'au judecățile lor proprie în țeară. Cu toate acestea știu eu că tot există, creațiuni ale politice, atari agitatori, ca prin fictivul pericol al acelor, on. guvern se poată face presiune asupra poporului maghiar să aducă ori-ce sacrificiu statului, pe care-l prezintă amenințat de panslavism, de dacoromanism, etc. În faptă însă, acestei ficțiuni politice nimic nu corespunde real; nu există de nici o parte națională nici o amenințare a patriei. Nu neg însă un lucru, acela, că dincolo în România există un număr de oameni neliniștiți, dacoromanști, cum le dăce dl. Ministru; sunt acei 3—4000 de inteligenți emigrați dincolo dela noi, emigrați din cauză, că politica maghiară, ocupând numai pentru sine această patriă nu li-au lăsat puțință de a trăi. Facă-le însă on. guvern loc aici, deee le aplicare, (iaritate în dreapta) și agitațiunea lor se va curma. (Strigări din dreapta: Nu credem!) Eu sunt convins, că politica prezentă greșită este și prin aceea, că se crede și afirmă, cum că patria comună și naționalitatea maghiară, au contrari și inamici aici în țeară. Aceasta credință spriginește nedreptatea celor dela putere. Dar fie ei drepti; împartă ei cu

Invitații se retraseră pe rând; D. și doamna de Jaucourt remaseră singuri. Marquisul se apropia de cămin.

— Doamnă, dăse el, te rog se uiți acea scrisoare ceți am scris într'un moment destul de dureros; fusese înșelat.

Tinera jună păstră tăcerea; ochii săi se umplură de lacrimi.

— Astă sară, tocmai, reluă comitele, mi s'a explicat...

Astă sară, teau înșelat, domnule, intrerupse Clara.

Marquisul o privi cu mirare. Clara povesti, fără a uita nimic, tot ce se întâmplase în sara sorierei lui. D. de Jaucourt o ascultă în tăcere; fruntea i se înșenina din ce în ce.

— Aceasta e adevărul, dăse tinera jună; cei cariți au spus alt-ceva, au făcut'o cu o intențiune generoasă, dar nu voesc se datorez încrederea dtale, minciunii.

— Claro, dăse D. de Jaucourt a cărui față, rece mai nainte, exprimă tot de o dată înduioșarea cea mai profundă, te cred șiți multămesec. Din adâncul sufletului meu, de astă dată, îți cer ertare.

naționalitățile ca și sarcinele, tot asemenea și beneficiile publice, și înstreinarea va înceta! Dar on. guvern — mereu nu află calificați pentru aplicare în funcțiuni. Urmează adică și întru aceasta exemplul lui Bach, carele nu găsia pe timpul seu, maghiri calificați. Ce însă vedurăm? Abia cădu Bach și sistema lui, și îndată peste 50,000 de maghiari se găsiră calificați pentru oficii publice! Chiar însă dacă între noi Românii ar lipsi trebuinciosul număr de bine-calificați, oare nu este a statului datorință a se îngriji ca să-l producă acel număr? M. on. d. ministru dela înștrucțiunea publică sigur este în pozițiunea de a ne spune, cum se cresc capacitățile, când vrem să le creșcem. N'avem de cât să vrem. Și vom vrea, îndată ce ne vom emancipa de greșita idee a statului maghiar, și vom înceta a lucra la prefacerea iute, repede, a acestei țeri poliglote, în țeara maghiară. Numai petrunși de convicțiunea, că fericirea popoarelor este adevăratul scop, adevăratul bine al patriei, numai astfel vom progresa și ne vom salva viitoriul.

După toate aceste, eu cu politica domnitoare nu pot să fiu mulțămît. Totuși bugetul în generalitate îl primesc din motivul dezvoltat prin d. deputat Beöti A. trebuind adică a me acomoda formelor parlamentari.

Românii și Universitatea fundului regiu.

(Urmare.)

Asemenea publicăm contra propunerea și votul separat făcute în ședința din 15 Decembre 1883.

Contrapropunere.

După ce proiectul bugetului propus de comisiunea financiară-economică pre anul 1884 contradice direct §. 6 din art. de lege XII din 1876, care dispune apriat, că venitele averii trebuie să se întrebuinteze conform §. 4 în folosul întregii populațiuni proprietare acest proiect de buget al comisiunii fiind ilegal se reiaptă și se retrimita ca material comisiunii financiare economice, cu aceea espressă însărcinare, ca comisiunea se elaboreze proiectul bugetului pe anul 1884 conform dispozițiunilor legii citate astfel, ca venitele averii se nu se distribuie mai numai exclusiv spre ajutorarea școlilor săsesci luterane, precum s'a făcut în proiectul bugetar de față, ci distribuirea venitelor să se efeptuiască conform proporțiunii naționalităților și confesiunilor conlocuitoare în teritoriile fostului fund regiu în atare mod, în cât se nu se preferaze nici o naționalitate sau confesiune față de cealaltă fiind întreaga populațiune din fostele 11 municipii la averea cassei naționale, și cea din cele opt municipii al șeptelor județe pre lângă aceasta și la averea șeptelor județe, în asemenea măsură conproprietară la aceste însemnate averi.

Dr. Păcurar m. p.,

Onorab. Universitate! După ce am înșinuat deja în ședința din 15 Decembre 1883 în contra conclusului majorității, prin care s'au primit sub Nru 887 din 1883 în general bugetul pre anul 1884,

Votul separat

astern acum pre lângă motivarea făcută de mine în cea ședință atât în contra-propunerea mea cât și în cuvântarea ținută, încă și următoarele motive:

Art. de lege XII din 1876 prescrie în §. 6 în mod preceptiv ca venitele averilor universității „trebuie să se întrebuinteze în folosul întregii populațiuni din teritoriile fostului fund regiu, fără deosebire de religione și naționalitate.”

Prin urmare, conform dispozițiunilor legii, trebuie universitatea să se țină la facerea bugetului de cifrele și proporțiunea confesiunilor și naționalităților din aceste teritorii astfel, ca să nu fie nici una preferită față de cealaltă în participarea la venitele averilor universității, la cari sunt și de altminte toate confesiunile și naționalitățile în asemenea măsură conproprietare.

Acum de și legea pozitivă prescrie apriat că cum au să se împartă venitele averilor, de și dreptatea impune această

Tinera femeie întinse mâna, pe care bărbatul său o să rută cu efusiune.

În loc de a se depărta, Raymond, nelinistit de succesul vicleniei sale matrimoniale, ședea în curte și privia aceasta scenă printre geamuri. Iși frecă mâinile cu o nespūsă veselie și strigă în gând:

— Haide! nu speram atât! eacă ce va se dăca a repara cu spirit o prostie!

D. de Jaucourt avea în toate lucrurile o delicatetea peste măsură: grație stăruitoarei sale protecțiuni, Raymond obținū o repede înaintare și avū o carieră strălucitoare. Tocmai după moartea Marquisului, întâmplată în 89, Raymond, atunci colonel, află că soțul Clarei nu fusese înșelat de dânsul.

Cât pentru D. și doamna de Langel — Condras trăiră fericiti: cavalerul își urmă succesele sale artistice și literari; Olivia se putu crede o femeie ilustră. Nu știm că făimoasa tapiserie se fi conturburat vre o dată buna înțelegere a acestor doi soți, atât de bine potriviti.

împărțire a ajutoarelor fără de nici o îndoială, totuși majoritatea săsască luterană din Universitate, care este reprezentată din 20 deputați cu 18, la cari mai aparțin apoi și secretariul, precum și președintele comes, ignorează cu totul legea pozitivă și dreptatea, decretând și întrebuintând venitele averilor universității exclusiv mai numai pentru scopuri săsești luterane.

Bugetul făcut pe anul 1884 de către această majoritate a universității, arată cu cifrele din eroğațiuni tit. III. 88,560 fl. v. a. și din estraordinar tit. XVI. 2. 3, o miă floreni și 500 fl. v. a. prin urmare o sumă de 90,060 fl. v. a. care se pune la dispozițiunea institutelor săsești luterane, și din care se dă spre ajutorarea școlilor românești gr. ort. cu totul numai 7000 fl. v. a. eară pentru cele gr. cath. chiar nimic de și românii de ambele confesiuni fac din populațiunea întregă a fostului fund regiu de circa 400,000 suflete preste jumătate, adică 203,905.

După bugetul de față capătă acești 203,905 români conproprietari pre anul 1884 suma de 7000 fl. și cei 120,000 sași luterani trag pre an 78,560 fl. v. a. din averea comună. Pre când conform legilor pozitive și dreptului de proprietate ar trebui să capete românii din suma-luată în buget cu 90,060 fl. v. a. cel puțin 45,000 fl. v. a. pre anul 1884.

În această materie zace înșemnătatea cea mare a §. 13 din statute, adică a remediului de recurs, de a putea prin aceasta recurge la ajutorul autorității superioare de a micșora nedreptatea cea mare, ce se face românilor și proprietarilor din partea sasilor luterani.

Și dacă s'ar mai afla cineva, care se aibă îndoială în aceasta direcțiune, apoi mă provoc la ședința universității din 22 August 1850, în care nu a fost nici un român, și sasii luterani sub Nru 1280 din 1850 au dăruit toate venitele de atunci în sumă de 50,000 fl. monetă convent. Școalele și seminariile săsești luterane fără de a lua în nici o privire, că și românii sunt ca și sasii conproprietarii acestor averi; și de atunci încoace se pune suma aceasta din averea noastră în fie-care an la dispozițiunea consistoriului săsesc luteran din Sibiu, și de și am dovedit de 10 ani încoace necurmat că aceea universitate din 22 August 1850 a fost ilegală, că banii nu se întrebuintează conform acelu instrument de dotațiune, pentru care cas însuși instrumentul hotărăște nimicirea dotațiunii, și că aici se comite cea mai mare nedreptate, că se detrag românii venitele din proprietatea lor și se dau sasilor luterani, cu toate aceste până acuma nu s'au adus practica urmată de universitate în consonanță cu starea legală, adică cu starea prescrișă de legile țerii.

Mă rog dar ca înaltul ministeriu se nu aproabe bugetul majorității, și se demânde compunerea bugetului conform propunerii mele din ședința din 15 Decembre a. c.

Sibiu, 24 Decembre 1883.

Dr. Stefan Păcurariu.

Tot pentru caracterizare publicăm încă următoarele două voturi separate.

Onorab. Universitate! Contra conconclusului majorității din 17 Decembre 1879 am înșinuat și acum înaintez

Votul separat:

motivândul precum urmează:

Este contra clarei dispozițiuni a legii, art. XXXIV din 1874 dacă avocatul universității, dl. Wilhelm Bruckner, se absoalvă de detorința despăgubirii pentru dauna, ce a cauzat averii Universității.

Cuprinsul reprezentațiunii ce majoritatea a hotărît a adresa exelenței sale dlui ministru de interne, contra dice adeveratei stări a lucrului, de oare-ce:

1. Nui adevărat, că realitatea n'ar fi avut nici un preț. Contrariul se dovedese prin aceea, a) că nu numai prețuirea judecătorească există, și b) că universitatea nici când n'a dat împrumuturi pre realități fără preț.

2. Dl. avocat Bruckner în loc seși recuire un substitut din Orăștie; unde sunt trei sau patru advocați și deabia o jumătate de oară depărtați dela Vaidei, a pus de substitut al său pre avocatul Roth din Alba-Iulia, adică pre un avocat care se află în mijlocul drumului între Sibiu și Vaidei.

3. Universitatea a plătit dlui avocat Bruckner nu numai toate spesele și competențele sale, ci ia solvit și un honorar de 1200 fl. acuma 800 fl. și 300 fl. pausal de cancelariă; deci el a fost cu atât mai detor a feri Universitatea de pagubă.

Sibiu, în 21 Decembre 1879.

Dr. Păcurariu m. p.,
dep. orașului Sebeș.

Vot separat.

Votarea ulterioară a sumei anuale de 52,500 fl. v. a. și administrarea lor pre seama consistoriului evang. de confes. augsburg. este un atentat:

1. contra proprietarilor,
2. contra societății civile, și
3. contra statului nostru însuși.

Teritoriile fostului fund regiu sunt locuite cam de 400,000 oameni, din cari deabia a patra parte sunt sași de confesiunea augsburgică. Este dară vătămarea dreptului de proprietate a lor trei părți din totalitatea locuitorilor îndreptățiți la proprietate, dacă dotațiunile se restrîng la rassa săsască de confesiunea augsburgică.

Această restringere conține nu numai negarea dreptului de proprietate a lor trei părți din locuitori, ci este în contradicție chiar și cu clara dispoziție a legii, §. 6 art. de lege XII din an. 1876. Tocmai în institutele săsești de confesiunea augsburgică, în ale căror favor s'a făcut această hotărâre, din copilăria începând se imprimă tinerimei dușmănia și ura contra maghiarilor și românilor pre cum și contra celorlalte naționalități, care (ură) apoi în vârsta bărbăției înveinează în toți ramii vieții toată orginea socială și de stat.

Nimic nui dară mai trist, ca dacă statul pune astfel de indiviși spre exemplu de judecători asupra averii și sângelui cetățenilor.

Pre când statul se nisuește a redica scolile înalte din țară și a atrage tinerimea la acelea, chiar învățătorii acestor institute săsești de confesiunea augsburgică, sunt în sensul dispozițiilor lor bisericești, constrânși a fi petrecut atâți și atâți ani în țările esterne la așa numitele universități germane. Însă și documentul de dotațiune, pre a cărui base se votează acești 52,500 fl. v. a. anual, conține verbalmente, că nu numai profesorii, directorul și consiliul scolar, concrețit cu supravegherea și conducerea acestor institute scolare, se fie de confesiunea augsburgică, ci și regulamentul intern al acestor institute scolare trebuie să se consune cu al celor din archiducatul Austria de sub Enns.

Dacă dară instituțiile din archiducatul Austria de sub Enns, ba chiar și cele din țările esterne, ale așa numitelor Universități, se declară de princip în contra legilor de instrucțiune al statului nostru atunci aceasta fără îndoială se vede a fi tăgăduirea statului propriu și a legislațiunii sale.

În sensul §. 4 al art. de lege XII din an. 1876 această avere este permis să se întrebuițeze numai spre scopuri de cultură, însă întrebuițarea aceleia spre ajutorirea seminariilor și a seminariștilor nu prea este scop de cultură, ci mai mult de culte.

Biserica săsască de confesiunea augsburgică fără de aceea are dela stat un ajutor anual de 95,000 fl. v. a. eară spre a arăta că în ce stare se află la noi parochii de naționalitate săsască și de confesiunea augsburgică voui aminti drept dovadă exemplul, că parochul săsesc din Sas-Sebeș primește un venit anual nu mai puțin ca de 4800 fl. v. a. pentru care sumă negreșit l'ar putea invidia câte un episcop al unei alte confesiuni.

Nisuinta de a ascunde din punct de vedere al dreptului nevaliditatea acestei dotațiuni din 22 August 1850 în dosul clausulei de aprobare a domnitorului este zădarnică, căci nu se poate disputa faptul, că acest conclud s'a adus între impregiurările estra-ordinare și lipsite de constituțiune de atunci, adevă când așa dicând armatele rusești nici n'au trecut bine hotarele.

Acest document din 22 August 1850 este pătruns de același spirit de germanizare, care cu puțin mai înainte a sedus pre români, de s'au ceditat contra maghiarilor și contra statului unguresc.

Documentul din 22 August 1850 este nevalid din punct de vedere al dreptului, pentru că aceia cari au fost prezenți în aceea ședință din 22 August 1850 n'au fost legalii reprezentanți ai cercurilor și orașelor, fiind că aceia nici n'au ales în mod legal de deputați ai lor.

Cu atât mai puțin au căpetat ei dela muncipielele instrucțiunea, de carea atunci deputații erau legați de a dona consistoriului evang. de confes. augsb. această avere, care este a tuturor locuitorilor din fostul fund regiu.

Aprobarea acestui conclud prin domnitorul din 22 August 1850 doară nu va avea mai multă putere de drept, de cât sentințele de moarte, aduse în același timp în Pesta și Arad, contra cărora Exelenția Sa dl conte Iuliu Andrasy este exemplul cel mai viu.

Apoi această dotațiune din 22 August 1850 nu este nici căiuri înartulat ca lege.

Dacă dară statul nu voiesce se permită ca propria sa îndreptățire de existență se suferă și credința acelora se nu dispară, cari și-au pus speranțele în acest stat, atunci este serioasa detorință a statului a câștiga în această importanță cauză valoarea cuvenită autorității sale și a da mână deajutoriu ca și cele trei părți a locuitorilor nesasi și neaugsburgici se ajungă la dreptul lor.

Sibiu în 22 Decembre 1879.

(Va urma.) Dr. Păcurariu m. p.,
deputatul orașului Sebeș.

Prelegeri publice.

În favorul fondului proiectatei scoale centrale gr.-or. române din Sibiu, se va ținea o serie de prelegeri publice în localitățile casinei române de aici (strada Cisnădiei Nr 7).

Seria aceasta de prelegeri se va începe deocamdată Duminecă în 2/14 Decembre și se va continua în toate Duminecile următoare, până la 30 Decembre a. c. inclusive (11 Ianuarie 1885).

Începutul fie-cărei prelegeri se începă pe 5 oare după amăzi. Duminecă la 2/14 Decembre va prelege Dl I. Slavici despre „cuvânt“.

Bilete de intrare pentru întreaga seriă à 80 cr. ear pentru prelegerile singuratică à 20 cr. (pentru studenți à 10 cr.) se află de vânzare de ađi înainte la librăria Archidieceșană, la administrațiune.

nea „Tribunei“ și în ziua prelegerei dela 4—5 oare la cassă.

Sibiu în 29 Novembre (11 Decembre) 1884.

Comitetul arangător.

Varietăți.

* (Părăstas.) Eri la 10 oare s'a celebrat în biserica de aici cu mare solemnitate părăstas pentru odihna repausatului Archiepiscop și metropolit Andreiu.

* (Programa producțiunii) arangiate de „Reuniunea sodalilor români“ din Sibiu Sâmbătă în 1/13 Dec. 1884 în sala „Reuniunii de infrumșetare.“

1. „Marșul național“ executat de capela militară.
2. „Dimineața iubirei,“ de Flechtenmacher, executat de corul sodalilor.

3. „Doi ochi,“ de Ventură, executat de capela militară.

4. „Românca la Plevna,“ declamată de d-ra I. M.

5. „Duminea dimineața,“ de Mendelsohn, quartet.
6. „Julia quadrille,“ de Anosek, executat de capela militară.

7. „Visul,“ de Văcărescu, executat de corul sodalilor.

8. „Despărțirea,“ de Savativa, executat de capela militară.

9. „Lenaș dragă,“ de Tache Poppescu pentru o voce Sk. de Stf. Vlad.

10. „Peneș curcanul,“ de V. Alexandri, declamat de dl E. Vintilă.

11. „Cântec ostășesc,“ de Flechtenmacher, executat de corul sodalilor.

12. „Souvenir de Mehadia,“ de Klein, executat de capela militară.

După producțiune la cerere urmează și joc. Începutul la 7¹/₂ oare seara.

Comitetul Reuniunii.

* (Proces de presă.) Luni viitoare se va pertracta la tribunalul de aici procesul de presă intentat redactorului dela diariul Observatoriul.

Avem firmă speranță că juriul nu va împărtași vederile procurorului de stat.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 11 Decembre n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	123.95	123.75
Galbin	5.77	5.76
Napoleon	9.75	9.75
London (pe poșta de trei luni)	123.30	122.40

Nr. 162.

[943] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresți la scoalele confesionale gr. or. în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termin până la 20 Decembre a. c. st. v.

1. Sânt-Michaiu, cu salariu anual de 150 fl. v. a., ear pentru serviciul de cantor 50 fl.

2. Agriș, cu salariul anual de 120 fl. v. a.

Suplicile de concurs instruite în sensul legilor în vigoare, sunt a se subșterne subsemnatului oficiu proto-

presbiteral în Turda până la terminul de mai sus.

Turda, 20 Novembre, 1884.

În conșlegere cu comitetele parochiali. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Turdei.

Ioan Reou,
adm. ppresb.

Pentru prăvălia sa de manufacturi subscrisul caută un învățăcel — cu 4 clase normale, se scie limba germană și deacă se poate, și cea maghiară.
Adresa: [948] 1—2

Geoge Baciu,
comerciant de manufacturi în Oreștie.

Ofert.

1000 dărbăe cârpe pentru dame, în cele mai frumoase colori, și adevă, roșu, alb, lila, sur, negru, vână, turcesc, din lână de Berlin de calitate cea mai fină pe lângă garanție, se vor vinde din cauza părăsirei întreprinderii pentru prețuri ne mai pomenite de eftine, și anume o bucată

cu 1 fl. 20 cr.

Cine voește să aibă o cârpa frumoasă și bună fină și mare, și totodată eftină, acela să se grăbească a-și comanda, căci lână brută în sine de două ori este mai mult vrednică, ca cârpa lucrată.

Se mai află 850 de bucăți.

Plaiduri de călătorie

teribil de mari și groase, țesute din cea mai bună materie, model englesesc elegant, și adevă: brunet, sur cu franse groase colorit mestecat. Fîind ele teribil de lungi și late, pot servi ca haine de îmbrăcăminte, cuverte de pat, șal de dame și după folosire de 20 de ani, poate face omul din ele două rënduri de haine elegante, astfel cruța omul palton, manta de ploaie sau roc. I. calitate pe bucată numai fl. 5.50. II. calitate fl. 4.50.

Mai departe 370 de dărbăe.

Materie de haine pentru domni Cheviot-Diagonal.

pentru sezonul de toamnă și eamnă, din lână fină țesută, din cele mai nouă colori, netedă și îndesată, calitatea cea mai bună, sur, negru, vână, verde-oliviu și negru, palton, nădragi și gilet pentru ori și cine numai fl. 6.50.

Model de stofă nu se trimite nimăru.

Pentru valoarea calității fie-cărui dărbă singuratic primesc un răspunderea, și cui nu-i place, și primește îndată banii. În provincie se vor face espedările prin rambursă.

Adresa: Rabinovics, agentură de mărfuri din lână de oaie,
Viena, II., Schiffamtsgasse 20. [944] 2—4

Calendare pre anul 1885.

„Calendarul Aureoi“ urmat de „Almanachul Aureoi“ cuprinde:

„Calendarul.“ — Date Cronologice pe anul 1885. Cronologia. Calendarul iul.-greg. Meteorologie. Fazele lunii. Schimbările timpului. Semne de timp etc. Têrgurile (după datele oficioase cele mai din urmă.) Întreptariu financiaru. Serviciul postal. Serviciul telegrafic — „Almanachul Aureoi.“ Fata din Seliște (illust ațiune.) Puiu (legendă) de Carmen Sylva. — Crișanul. Amintire din bêtărâni de George Simu. — Vulturul, Simbol al Romei vechi (illust.) — Zoe. Novelă originală de V. R. Buticescu — Capela (Poesie) de Iazan Bianco. — Logodnica lui Petre, — Viorele d. Gh. Teutu. — Cântecul din jocul „Hora.“ — „Partea umoristică.“ Rușinea în cismă (cu illustr.) — Discursul unui orator. — Cam târziu (cu illustr.) — Care e sexul debil? — Lene motivată (cu illustr.) — Un muschetariu gascon. — Lecțiuni de dans. — Med cina sigură (cu illustr.) — Scurt și cuprinșătoriu. — Despre femei. — Revedere (cu illustr.) — Un pacient recunoscătoriu. — De ce nu se mărită. — Servitoarea nescârboasă. — „Publicațiuni.“ — Prețul cu porto franco e 30 cr. v. a. Tot al 5-lea exemplariu se dă gratis.

„Calendarul Pedagogic“ urmat de Almanachul reuniunii Mariane cuprinde în partea calendaristică toate ca i „Calendarul Aureoi.“ — Mai departe: „Almanachul Reuniunii Mariane.“ Însemnătatea dezvoltării simțului estetic în educațiune și mijloacele referitoare spre ajungerea acestui scop. — Reuniunea Mariană. — Comitetul reuniunii Mariane — Bas Iiu Nascu (biografia și portretul). — Poesii: — Stelele. — Copilul și fringila. — Ciocărlia — Pisica și rondunica. — Odichna de Dumineca. — Ghicitori în viersuri. — Ce poate face scoala populară pentru lăpirea culturii pământului? — Industria domestică, însemnătatea ei, — ce? și cum ar fi a se propune din aceasta în scoalele noastre populare. — În cât poate învățătoriu și afară de scoală contribui la înaintarea culturală și materială a poporului. — „Varietăți.“ Cum se remunerează disciplina rigoroasă? — Tee eftină. — Datină curioasă. — Cea mai mare carte din lume. — Cea de întâia përucă. — O minciună domnească pedepsită domnește. — Sinceritate rară. — Desvoltaea conceptului „nedreptate.“ — Cum se cunosc temperamentele? — Friederie Wilh III. regele Prusiei și învățătoriu sătesc. — „Publicațiuni.“ — Prețul cu porto franco 40 cr. v. a. [947] 1—3

Zambach și Gavora.

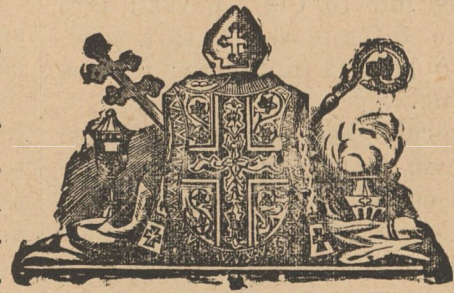
Fabrica de vestminte și recuisite bisericești

de rit catolic și grec.

[928] 6—30

în Budapesta, strada Vațului, Váci utca Nr. 17.

Felon sau Odăjdii Albe, Stihare, Dalmatic, Baldachin, prapori. Toate feluri de steaguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) co-

vor pe altariu, potiruri, pietohlebni-ca, cădelnițe, pacifical, candelă de altar, policandre pentru biserici, ripide, chivot, cărți de Evanghelie etc.

Comande se efectuesc prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele.